

# Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

**ABONAMENTUL:**

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.  
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.  
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

**Corespondențele**

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.  
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se îmipoiază.

**INSETIUNILE:**

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiuri 30 fil  
rândul cu litere garmond.

## Orfelinatul din Sibiu.

Propunerile presentate sinodului arhieocesan din partea comisunii organizațoare în chestia înființării orfelinatului ortodox român din Sibiu, au fost premerse de un esposeu amănunțit, făcut de raportorul Nicolae Ivan, asesor consistorial. În esposeu se cuprind date interesante, vrednice de a fi cunoscute de întregul public românesc, din care motiv publicăm și esposeul după cum urmează:

In timpul acesta de grele și ne mai pomenite încercări pentru toți credincioșii bisericii noastre dreptmăritoare, când jertfele de sânge, de avere și de viață sporesc din zi în zi: ca un punct luminos ne-a înveselit inițiale insuflătirea și entuziasmul pe care l-a manifestat clerul și poporul nostru față de orfelinatul ce e proiectat să se înființeze aici, în Sibiu, în centrul mitropoliei noastre ortodoxe.

Era o dureroasă lacună în organismul bisericii noastre din mitropolie lipsă unui așezământ umanitar, cum il aveau celealte biserici din patrie încă de multă vreme. Era ceasul al 11-lea, ca să nu zicem al 12-lea, ca și noi se începem pe base solide o acțiune pentru îndeplinirea unei supreme datorințe creștinești față de tineretul remas în grija nimănui, din pricina răsboiului, din care tineret vrem se premenim oastea de mâne a bisericii noastre...

Nu mai era timp de percut, nici de cugetat, când pe străzile satelor aleargă copiii flământi și desculți, lipsiți de hrănitorul lor, și când glasul mamelor desperate ne strigă cu lacrimi în ochi: Eu nu mai pot griji de toți, căci sunt mulți, faceți act de milă și îndurare și îmi dați ajutor, voi, cei tari, voi, cei avuți, voi, cei binecuvântați de Dumnezeu cu o soartă mai bună!...

Acest glas a străbătut în sufletele noastre și un grup de 12 fii ai

bisericii noastre a colectat, ca basă a fondului, sumulă de 3400 coroane, pe care au pus-o la dispoziția consistorului arhieocesan. Începutul a electrizat inimile. Întreaga presă română a salutat întreprinderea cu căldură. Consistorul, la 4 Ianuarie a. c. a decretat înființarea orfelinatului cu glas unanim, și fericitul Arhiepiscop și Mitropolit Ioan a subscris cel din urmă și poate unul din cele mai frumoase apeluri, căte a făcut la credincioșii bisericii sale. Ca să întărească cuvântul cu fapta, a subscris însuși 3000 coroane, de sigur cu gândul curat, că nu va fi cel din urmă dar în acest scop.

Au urmat apoi subscrerile și ofertele peste așteptare. A subscris Părintele Episcop al Aradului Ioan I. Papp 5000 de coroane, familia Metianu 3000 coroane, Dr. Ioan Mihu 3000 coroane, și toti fruntașii vieții noastre publice căte 1000 și căte 500 coroane, iar institutele de credit, din cvotele de binefacere, sume considerabile, pecând Brașovenii, cu darul de 100,000 coroane, cum și Săliștenii, cu colecta de 30,000 coroane, s-au întrecut pe sine, ținând seamă de cuvintele sfintei scripturi: «Milostenia isbăvește din moarte».

Un exemplu frumos ne-au dat și preoții noștri militari, colectând dela soldați sume frumoase, între cari vrednică de amintire este colecta distinsului nostru preot Traian Petrișor, care a colectat dela soldații din regimentul de infanterie numărul 64 suma de 6200 coroane.

Cel mai prețios serviciu ni l-a făcut presa noastră, care a colectat sume considerabile, depositate la bănci, cu cari avem azi în număr și oferte cam 520,000 coroane, un capital, care ne garantează un venit de 20—25,000 coroane la an, și astfel cuvântul trup s'a făcut, orfelinatul se va înființa...

Credința ne-a crescut aripi de îngerii,  
Nădejdea ne-a deschis un drum de flori  
Jalbastre,  
Si dragoste, ce nu știe de înfrângeri,  
Ne-aduce ceasul sfânt al învierii noastre!

Teleagă, 18 Aprilie 1916.

Ales. Muntean al lui Vasile  
protopop ort. român.

Amânunte nouă despre S. Clain și G. Șincai  
de D. Ioanoviciu,  
stud. in fil.

(Urmare.)

1. Că obiectul manuscrisului e dreptul și neîndreptățirea națiunei române, astfel politic, ear acest revisorat nu are cunoștință în ce înțeles și cu ce sentimente a fost primit în vremea aceea simplex libellus la locurile preaînaltele.

2. Că nu consideră de oportun, ca acest dialog compus în limbile latină și română să fie alăturat gramaticei, pentru unele expresii cari prezintă națiunea română fiind neliniștită din cauza pretinsei neîndreptățiri. Ajunge să aduc că dovedă un singur loc al autorului la p. 29, unde zice: Deputații comitatelor etc. fiind membrii constitutivi în mare parte Români, națiunea prin urmare din însăși această împrejurare nu e eschisă de la drepturile sale, numai căt unitii oameni din sinul ce-

## Nicolae Gane.

(1835—1916).

(x) Dela Iași ni s'a vestit moarte bătrânlui scriitor Nicolae Gane, fost deputat al camerei, primar în acest oraș, ministru, apoi președinte al senatului și mai târziu academician.

Descendent al unei familii boierești moldovene, despre care se face amintire în veacul al 16-lea și în cele următoare, Nicolae Gane s'a născut în Fălticeni la 1835.

In Paris a terminat studiul dreptului și al legilor, și s'a întors în orașul Iași, al cărui primar ajunge în 1871.

Tinăra societate literară, Junimea, înființată în 1864, și revista ei Convorbiri Literare, apărute în 1 Martie 1867, l-au atras dela început. Numeroși colaboratori s'au întâlnit în coloanele publicației ieșene, ai cărei conducători au știut să-și îndemne și să-și incurajeze aderenții. Nu se găseau între acești colaboratori multe și pronunțate talente literare, — cum s'a dovedit mai târziu. Dar scriau cu toții o limbă corectă și înălțioasă, mai ales în comparație cu felul greșit și neîndemnatic al scriitorilor, cari împărtășeau teoriile latinizătoare, — ce pot fi iertate până la un punct, — ale ardelenilor.

Intre primii junimiști, cari deodată cu Eminescu, Creangă și Slavici s'au înălțat prin însemnatatea producției lor literare, va fi înscris de sigur și numele lui Nicolae Gane.

Convorbirile Literare i-au adăpostit primele încercări de nuvele și poezii. In 1873 și-a întrunit versurile în volum, apărut în Iași: Un manunchi de îndeletniciri tinerești, care nu răscolec sufletele și nu provoacă emoționi necunoscute cititorului.

Iorlate națiuni li le împedecă și zădărnicesc». <sup>1</sup>

Consiliul locotenental în raportul său către cancelaria aulică — dat 22 Ian. 1805, — reasumând observările revisoratu-lui, adauge: «Cuprinsul numitului dialog care evident se ocupă cu situația politică a Românilor din Transilvania și cu starea lor de drept, pare a apartine la acele obiecte a căror revisiune, pentru că stau în nemijlocită legătură cu legile și drepturile publice, Maiestatea Voastră S-mă a binevoie prea milostiv a le rezerva pentru sine; astfel preaplecătul consiliu locotenental regesc să decis a înainta cu umilită amintitul manuscris preaînaltei hotărâri regești singur numai cu acel adaus: că dialogul care s'a alăturat acestei gramatici se pare astfel conceput, încât s-ar părea lucru cu anevoie de a putea fi alăturat acelei cărți menite de a umbla prin mâini de oameni de rând». <sup>2</sup>

<sup>1</sup> Arhiva stat. Revisio libr. an 1805. F. 11. P. 1. v. la adnexe, Nr. II.

<sup>2</sup> «Supradicti dialogi tenores qui nimirum circa Politicam Valachorum in Transilvania conditionem legalem que ipsorum statum versantur, ad objecta illa pertinere videntur, quorum revisionem ob immediatam ipsorum cum publicis constitutionibus et iuribus nexum, Majestas V-tri Sma Sibi clementer reservare dignata est; Obsequientissimum itaque hocce Consilium Locit Reum antelatum m.p.tum Altissimae Decisioni Regiae humiliime submittendum existimavit, eo dumtaxat denique addito: Dialogum, quae grammaticae huic subjuncta est ita comparatam videri, ut

Mai norocos este Nicolae Gane în nuvele, adunate în 3 volume și publicate (în ediția a doua) la București în 1886. Povestirile sale se disting prin forma lor ușoară și îngrădită, prin descripțiunile bogate ale comorilor naturii, dar mai puțin prin zugrăvirea subțiriilor sufletești, ce le întimpină adeseori în nuvelele marilor povestitori străini, bună oară ai Rusiei.

Gane, trăit în oraș, dacă n'a avut prilejuri să adâncească și să toarne în forme nouă viața țărănească în culorile ei speciale, — cum făceau Creangă și Slavici, crescând în mediul satelor, — în schimb s'a simțit cu atât mai atras de obiceiurile vecinilor boieri moldoveni. Aceste obiceiuri le-a înfățisat în lucrările sale cu multă claritate și în mod captivant.

La noi, — la ardeleni în înțelesul larg al cuvântului, — Nicolae Gane s'a făcut cunoscut mai ales prin bucațile sale introduse în cărțile de citire, întocmite pentru școale secundare și primare. Favarea publicului nostru a obținut-o prin nuvela plină de avânt, Andrei Florea Curcanul, tipărită mai întâi tot în Convorbiri. Povestirea vie din răsboiul glorios dela 1877—1878 și faptele viteazului din luptele dela Grivița, cântate și de Alecsandri, nu puteau decât să lase cele mai puternice impresii în inimile cititorilor de pe atunci.

După anii aceștia Gane n'a mai făcut parte din cercul colaboratorilor dela Convorbiri Literare, și, reținut de alte preocupări, nici n'a mai publicat nimic din scările sale.

Abea la 1901, și după aceea, își tipărește în Iași volumele Pagini răsărete, Zile trăite și Păcate mărturisite. Ele cuprind însemnări critice, discursuri, note de călătorie și interesante aducerii aminte din lunga sa viață.

## Foișoara.

O măngăiere...

Să plângi, când ai făcut, pe ascuns, vre-un Ibine,  
Si să te rogi, când frații te insultă:  
Am învățat, Cristoase, dela Tine,  
Din suferința ta, adâncă, multă.

Stă înroșit pământul, curge vale,  
Atâtă sânge scump — și atâta-amare la-  
Irimi!  
Dar Tu Isuse, nu Te-arați încale  
Si nu mai vîi să rabzi aceleași grele pa-  
timi.

Doar una-i învierea Ta, Stăpâne,  
Si noi, de-atunci, mereu am înviat, cu  
Tine;

Așa ne spun scripturile bătrâne,  
Când ceasul de prefaceri îl simțim, că vine!

Cu litere de diamant ie scrisă  
Pe sfântă crucea Ta, minunea Invierii.  
Si poarta raiului va fi deschisă  
Etern, celor ce îți cantică imenele durerii...

... Când ochii tăi divini trăgeau să moară,  
Noi am zărit în iei un soare de viață,  
Si am simțit atunci o măngăiere-ușoară,  
Si ne-a nutrit un duh dumnezeiesc pe față.

Cancelaria aulică ungăra în 30 Martie trimite manuscrisul primit dela consiliu și raportul aceluia cancelariei aulice transilvane cu rugarea, ca să hotărască aceasta dacă se poate admite la tipar ori nu, dupăce «această scire tratează în partea cea mai mare despre România cari sunt în Transilvania». <sup>1</sup> Cancelaria ardeleană răspunde — dat 10 Aprilie 1805 — că această scire cuprinde aserțiuni nebazate, contrare adevărului istoric și constituției legale a Transilvaniei, și precum chiar revisorul din Buda observă, ușor poate da ansă la excitarea spiritelor în nația română, astfel cănu e nici decum admisibil la tipar». Si fiindcă din acest manuscris se poate constata că numitul George Șincai vrea să tipărească încă niște anale ale națiunii românești, roagă cancelaria aulică ungăra să fie cu băgare de seamă ca nu cumva aceste anale (intră căt privesc Transilvania) să ajungă la tipar înainte de a fi primită părerea cancelariei transilvane asupra lor <sup>2</sup>.

libro manus vulgares transeunti tuto adjici haud posse videatur». Arhiva stat. act. cancel. an 1805 Nr. 2542. v. și Rev. Libr. F. 11 P. 2.

<sup>1</sup> Arhiva stat. act. cancel. Nr. 2542. Data scrisorii 15 Mart. «expedita» 31 Martie.

<sup>2</sup> «Apendix de Natione Romana sive Valachica, velut veritati historicae, legalique Transilvaniae Constitutioni contrarias nudasque assertiones continere ac (prout Budense quoque Librorum Revisoratus offum advertit) ad excitanos in Natione Valachica animalorum motus facile occasionem praebere posse, adeoque ad Tipum nullatenus qua-

Amintesc, în sfârșit, traducerea *Infernul* lui Dante, tălmăcit (în 1906) în unele pagini cu măestrie de poet.

Munca literară a lui N. Gane este răsplătită de Academia Română, care în 1908 îl alege membru activ.

Dacă nu scăpăte scânteia geniu lui în volumele sale de proză și poezie, scriitorul moldovean a izbutit totuș să deștepte iubirea pentru timpurile mai curate și mai sănătoase ale trecutului românesc, și să inspire o sinceră admirare pentru simplul tărani, care își sacrifică bucuros avereia și viața, când îl cheamă țara și domnul ei.

Și a mai izbutit să mănuiească un scris sobru și armonios, lipsit de meșteugirea trudită a frazelor unor prozatori și versificatori de astăzi.

**Răspunsul Germaniei.** Vineri a fost dat publicitatii răspunsul pe care l-a dat Germania la cunoscuta notă americană. E un document clasic acest răspuns. În el se recunoaște, că s-au putut întâmpla greșeli cu ocasiunea scufundării vaselor de pe apă prin submarinele germane; ele vor fi bine cercetate și la casă de confirmare Germania va da despăgubiri. Pentru viitor s-a dat ordin, ca comandanții submarinelor se fie cu posibilă precauție și cruce față de vapoarele neutrili. Înainte de a face aceste mărturisiri sincere Germania însără în răspunsul ei toate păcatele guvernului din statele unite americane, care față de Anglia a inchis totdeauna ochii, iar în fața Germaniei și-a ridicat pumnii amenințători pentru orice lucru de nimic, și somează guvernul american, se procedeze cu aceeași severitate și față de Anglia, ca față de Germania, dacă vrea se fie considerate statele unite din America de state cu adevărat neutrale față de ambele părți beligerante. Se crede, că cu toată energia care transpiră din răspunsul german, el va avea efect linișitor asupra Americanilor și astfel conflictul dintre Germania și America e aproape dezlărat.

## Sinodul arhidiecezan.

### Sedinta a șasea.

Să ținut Vineri, în 5 Maiu n. President I. P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicarul arhiepiscopesc. Notar de ședință Mateiu Voileanu.

Notarul Dr. Pavel Roșca cetește procesul verbal al ședinței a patra. Se autentică.

Notarul Dr. Silviu Dragomir cetește procesul verbal al ședinței a cincea. Se autentică.

Deputatul Aiseniu Vlaicu cere, ca chestia trecerii profesorilor din Brad la fondul de pensie regnicolar al statului, luate în ședință a patra dela ordinea zilei, se fie pusă de nou în discuție spre a fi acum rezolvată în merit.

I. P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu declară, că aceea ce cere

In 3 Mai cancelaria ungă remite consiliului locotenental această hotărâre, ear către sfârșitul lunii e înștiințat și revisoratul.

Astfel gramatica trebuie să apară fără «Appendix». Prefața o tipări neschimbătă,

lificatum esse. Cum porro e Manuscripto hoc etiam observetur, praeditum Georgium Sinkay Annales quoque Nationis Valachiae edere velle laudem Inlytam Cancelariam Regiam Hungarico-aulicam peramice requiri ut de eo suo loco disponere ingravatim velit, ne Annales hi (in quantum Transilvaniam respicerent) ante perceptum de iis Cancellariae hujus aulicae sensum, ad Typum admittantur.

v. Arhiva stat. act. cancel. ung. Nr. 4495. v. și Rev. Libr. 805. F. 11 P. 2 și F 11 P. 4. Soartea Cronicei la 1814 nu stă în legătură directă cu această dispoziție; ea a fost numai ca un semn rău pentru dânsa. Faptul, că Șincai nu și-a putut tipări *Cronica* nici în Ungaria, deși revisorul local de la Oradea î-o admisea încă în 6 Mai 1812 (v. Nic. Densusianu: *Cercetări istorice în arhivele și bibliotecele Ungariei și ale Transilvaniei*, București 1880 p. 115.) se explică din imprejurarea că acel revisor local nu avea dreptul să censureze el acel studiu și a încălcăt marginile competenței sale, admisând-o la tipar. Șincai, de sigur, a știut aceasta; el s'a ferit a înainta manuscrisul tipografiei și revisoratului din Buda unde o mai pătise, și credea că va ajunge la mai bun capat cu fostul «coleg» Martonfi, având mai ales un fel de recomandări în aprecierea censorului, Ant. Szerdahelyi, de la Oradea.

Martonfi însă înaintea *Cronica* guvernului transilvan, ear acesta o denunță cancelariei aulice ungare ca «nevrednică de tipar» și admisă totuș de censorul dela Orade.

După cancelaria aulică ungă califică procedura censorului de la Orade de o incă-

deputatul Vlaicu se împotrivează tuturor regulilor parlamentare și praxeii generale, deci nu poate împlini cererea.

Deputatul Nicolae Ivan se alătură la părările presidentialui. Deputatul Vlaicu își apără punctul de vedere. Deputatul Teodor Herman propune trecerea la ordinea zilei asupra cererii deput. Vlaicu. Mai vorbește deputatul I. A. de Preda, apoi se trece la ordinea zilei asupra cererii făcute.

Se intră în ordinea de zi. În numele comisiunii financiare raportarea deputatului Arseniu Vlaicu asupra societăților librăriei și tipografiei arhidiecezane. Raportorul certă reportul amănuntit al comisiunii administrative către sinod despre lucrările sevărșite în cursul anului espirat. Cetește bilanțul librăriei și tipografiei. Constată un mare progres și o însemnată îndrepătare față de trecut. Însistă însă pentru încasarea restanțelor. Cetește bilanțul ziarului «Telegraful Român», încheiat cu excedent. Propune apoi luarea raportului la cunoștință, cu aprobare. Raciocinii să se aprobe. Comisiunei administrative să se voteze absoluțior și recunoașterea pentru celul desvoltat, pentru aducerea în regulă a facerilor. Comisiunea administrativă se fie îndrumată să incasseze restanțele și se tipărească cărți eftine, de cuprins religios-moral.

I. P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Euzebiu R. Roșca, director seminarial, dă lămuririle necesare ca membru al comisiunii administrative. Sinodul primește propunerea comisiunii.

Același raportor raportează în chestia budgetului tipografiei și librăriei arhidiecezane. La propunerea raportorului budgetul se votează, cu modificarea făcută de deputatul Nicolae Ivan, ca pe seama preotelor văduve să se prelimineze ca ajutor 5000 coroane, în loc de 3000 cor. trecute în buget.

Același raportor raportează în chestia societăților presentate despre fondurile și fundațiunile administrative de consistorul arhidiecezan. Se aprobă, acceptându-se propunerile făcute din partea comisiunii financiare, după ascultarea vorbirilor roșite la obiect din partea deputaților Nicolae Ivan, Ioan A. de Preda, și Lazar Triteanu, cari au dat lămuririle necesare.

Budgetul consistorului pe anul 1917 se votează, la propunerea aceluiaș raportor al comisiunii financiare.

Comisiunea petiționară propune prin raportul Dr. Ioan Dobre, ca petițiunile întrate la sinod se fie predate consistorului spre competență rezolvare. Se primește.

Se votează cheltuielile pentru sesiunea aceasta sinodală. Fac peste 5000 cor. Cu autenticarea procesului verbal al sedinței acesteia din urmă se încredințează deputații sinodali cu locuința în Sibiu.

Fiind terminate acum agendele sinodului, I. P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicarul arhiepiscopesc, roștește vorbere de încheere, în care mulțumește înțâi lui Dumnezeu, pentru că a învrednicit sinodul se termine cu bine lucrările sale apoi mulțumește deputaților sinodali, penșru că au dat atențunea și rezolvarea cuvenită tuturor chestiilor trecute în competența lor. Le mulțumește și pentru indulgența arătată față de persoana sa, și împlorând darul și binecuvântarea de sus asupra lucrărilor sevărșite din partea sinodului, declară sesiunea actuală sinodală de încheiată. În numele sinodului mulțu-

dar locul unde ne îndrumă, pentru orientare mai largă, la dialogul ce trebuie să se găsească la sfârșitul gramaticei («despre secolii anteriori când aceia — România — erau numiți când Pecenegi, când Cumani, când cu alte numiri, am vorbit în *Dialog*, și voi vorbi și aiurea în *An lele Daco-Române*.») remâne numai un semn pentru intențile autorului.

Anul următor, primăvara, moare Clain. El a avut lângă sine în ceasurile, din urmă, cel puțin un prieten cu care a putut schimba și vorbă în graiul părinților săi. Revisorul anunță vacanța postului în 5 Iulie 1806<sup>3</sup>, ear consiliul locotenental trimite în 22 Iulie — înștiințare capitulului din Oraș<sup>4</sup>, ca să-i propună un om învățat de urmaș lui Clain.

(Va urma.)

care a marginelor competenței sale și înștiințează despre aceasta consiliul locotenental — mai adaugând că de aci în colo nici o scriere care are vreo referință la stările din Transilvania să nu se admite la tipar înainte de a fi primit învoirea guvernului ardelean — Șincai nu mai avea acum să incerce tipărirea manuscrisului nici în Ungaria.

Despre aceasta mai multe vezi «Soarta cronicei lui Șincai» în *Cultura creștind*, Blaj 1916 Nr. 1, și studiul lui Iacob Elek în *Századok* B-pesta 1881, pp. 677 și 756.

<sup>1</sup> Bianu-Hodos: *Biografia românească veche*. II. București 1909 p. 462.

<sup>2</sup> At. M. Marienescu: *Viața și operele lui Petru Maior* București 1883, p. 25.

<sup>3</sup> Ibidem adnexa I. p. 47.

mește deputatul Nicolae Garoju ilustrătării Sale Arhimandritului Dr. Ilarion Pușcariu pentru buna și înțeleapta conducere a sedințelor sinodale. Se fac ovașuni I. P. C. Sale și la orele 12 din zi deputații sinodali părăsesc sala de sedințe.

## Răsboiul.

La frontul rusesc și în Balcani nu s'a întâmplat nimic deosebit, după știrile ultime. La frontul italian a fost foc violent de artillerie. La San Martino pozițiile dușmanului au fost distruse. Italianii au avut pierderi mari. La San Michele trupele noastre au lăsat dela Italiani un punct de razim.

La frontul dela apus Germaniei au lăsat dela Francezi o înălțime însemnată. Perderile Francezilor în morți și răniți sunt foarte mari. Contraatacarile franceze au fost respuse. Cam 1800 de soldați francezi au ajuns în captivitate la Nemții, între ei 40 de ofițeri. E constatat, că 51 diviziuni franceze au luptat la Verdun în contra Germanilor, deci peste un milion de soldați, dintre cari cam jumătate nu se mai află în linia de bătăie, căci au fost omorâți, vulnerați, ori făcuți prisoneieri.

Deosebită plăcere, și cred că prin aceasta fac o dorință a întregului publicului săten, când remarcă aci jocul fascinant și deosebit de atrăgător al domnișoarei Silvia Dubășiu. În rolul ei, gran de interpretat, nu vedeaș jocul unei dletante, ci trebuia să admiră pe actrița rutinată, stăpână absolut pe rol, predat fidel și cu mult sentiment. Publicul a și răspălit prin dese clamări jocul distins al doarei Silvia.

Aceasta e rezultatul moral al producției. Si aș fi voit ca alt condei, mai dibaci, decât al meu, să dezamgneze conturul acestei producțuni frumoase, dar văzând că până acum asta nu s'a făcut, am remercat aci eu, poate prea palid, strălucirea acestei serii.

Dar ca raportul meu să fie complet și să corespundă întru toate adevărului, trebuie să constată un fapt, poate cel mai important dela această producție frumoasă, anume: sufletul acestei producțuni, ba pot zice: creatorul ei, a fost dl avocat din loc, Dr. George Dubășiu. Ca o destăterită caracteristică regizorilor rutinăți a instruit dletantii numiți; și a fost însuși mulțumit de jocul elevilor lui.

„Reuniunea femeilor române” din locul sărișoră și la acest loc dñi D. Dubășiu și elevilor lui mulțumita sa fie bine pentru reușita atât de frumoasă a acestei producțuni.

Dee bunul Dumnezeu, ca în curând să ne delecteze cu predarea altrei piese frumoase.

Pentru „Reuniunea femeilor române” din Hunedoara :

Constantin Dima  
secretar.

## Mulțumita.

Primind dela dd. deputați sinodali Dr. Aurel Vlad și Dr. Ioan Papp suma de 181 cor. 74 fil. diurnele lor dela sesiunea din 1916 — cu indatorirea de a trimite soldaților români din broșurile religioase și istorice, apărute până acum în Biblioteca Șaguna (nr. 1—36) redactată de preoțimă din protopopiatul Săliște, cu scop de a răspândi scrierile religioase în popor, — prin aceasta exprim numișilor domni deputați mulțumită, atât în numele meu, cât și în numele fraților preoți împreună lucrători la publicarea și răspândirea acestei biblioteci. Săliște, în 23/IV 1916.

Dr. Ioan Lupu.

## Semnăți la împrumutul al patrulea de răsboi!

N se șună din toate pările, că dacă ne dăm banii pentru împrumutul de răsboi, tădeleani nu numai o dorință patriotică, ci ne punem banii în locul cel mai sigur și pe camătă bună. Să vedem dar: Cum putem lua parte la împrumutul al patrulei de răsboi, cari sunt condițiile și modurile?

In totrebările și răspunsurile de mai la vale vă ţâlcuim amănuntit ceea ce trebuie să știu.

Cum putem lua parte la împrumutul de răsboi?

La împrumutul al patrulea de răsboi putem lua parte, dacă cumpărăm hărțile de stat scoase de curând și numite obligații de împrumut de răsboi. Hărțile acestea, ca obișnuiti, le căpătăm dela stat, în schimb împreușului. Obligația de răsboi e o hărție de valoare de stat, pentru care răspunde cu avarea întreagă statului (națiunei), deci valoarea ei e întotdeauna și sigură ca banilor gata. Pe de asupra aduce și camătă bună, iar băncile ne dan de ei împrumut pe lângă dobândă ieftină; ba e atât de prețioasă, că o poți vinde când vrei băncilor, astfel ușor o poți schimba în bani.

Unde se pot cumpăra hărții de aceste de valoare?

La toate cassele reg. ale statului, la toate perceptoarele reg., la toate oficile de postă (la cassele de păstrare ale postei), și cam la toate băncile, cassele de păstrare și însoțirile de credit.

Cum să cumpărăm obligații de împrumut de răsboi?

Avem să le cumpărăm astfel, că semnăm (subscriem) împrumut, ceea ce se face așa, că la locurile (ocuri de semnare, subscriri) amintite în punctul 2. umplim cum se recore „Declarația de subscrire”, ce se face acolo gata tipărită, îscălim numele și prenumele obligaților semnate și plătim, în schimb unei evite (recunoștință de casă), la locul unde am semnat obligații.

Cată vreme avem ca să cumpărăm (să notăm) obligații de împrumut de răsboi?

Subscríerea împrumutului (notarea obligaților de împrumut de răsboi) durează treizeci și cinci de zile: dela 19 Aprilie până la 23 Maiu c. n.



**AVIZ.**

Avem onoare a aduce la cunoștință, că depozitul nostru de *mobile și atelierul de tapetier* se află tot în strada *Orezului Nr. 27*.

66 4-6 Cu toată stima:  
**Horger & Kepp.**

**Anunt.**

Să redus prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popa, arhim. și vicar arhiepiscopal, dela 5 cor. la **2 cor.**

2. Memorialul arhiepiscopului și metropolitului Andrei baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popa, arhim., vic. arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la **2 cor.**

3. Insemnările unui trecător. Crâmpie din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la **1 cor. 50 fil.**

4. Desvoltarea primatului papal și influența lui asupra creștinătăii. Cercetări istorice, de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la **50 fil.**

**Libraria arhiepiscopală.**

A apărut și se află de vânzare la  
**Libraria Arhiepiscopală,**

din Sibiu-Nagyszeben.

Adolf Harnack.

**Monahismul,**

idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor., cu porto postal, 1 Cor. 10 fil.

**Biblioteca**

"Reuniunei române de agricultură din com. Sibiu"

Nr. 1. Tinerea vitelor, de E. Brote	K — 24
2. Trifoiul, de Eugen Brote .	— 24
3. Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa . . . . .	— 24
4. Legea veterinară, de înv. Muntean . . . . .	— 80
5. Inscrierile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote .	— 160
6. Cartea stupariilor săteni, de Romul Simu . . . . .	— 70
9. Povește pentru stârpirea gândacilor de Maiu . . . . .	— 10
10. Darea pe vinuri și favorurile (inlesnirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii . . . . .	— —
11. Povește pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredesc mugurii . . . . .	— 10
12. Scurtă povătuire la stârpirea soareciilor de câmp . . . . .	— 10
13. Cum să imblătim orzul de bere . . . . .	— 18
14. Viitorul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățător . . . . .	— 70
15. Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premat. Cu 6 ilustrații în text .	— 150
16. Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a pasărilor . . . . .	— 20
17. Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kerrn . . . . .	— 10
18. D'ale Pomâritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș . . . . .	— 25
19. Câteva reale incubate în poropajinea dalei sale de Dr. Ion Bucur, medic . . . . .	— 30
20. Nimicirea soareciilor de câmp, întruniri prelucrate după instrucție ministerială . . . . .	— 20

A apărut și se află de vânzare la Libraria arhiepiscopală în Sibiu:

**Frumoasa din Nor și alte povești**

de

E. Hodoș.

Prețul 2:50 cor. + porto 20 bani.

In editura comisiunii administrative a tipografiei arhiepiscopală a apărut:

**Biblia mică**

sau

părți alese din sfânta scriptură, testamentul vechi și testamentul nou,

cu binecuvântarea Înaltpreasfințitei Sale Domnului Ioan Mețianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și metropolit al românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania.

Format plăcut 8° pe 272 pagini, cu următoru cuprins:

**A. Testamentul vechi.**

I. *Întâia carte a lui Moise.* Facerea lumii. Păcatul lui Adam și al Evei. Pedeapsa lor. Făgăduința Mesiei. Uciderea de frate a lui Cain. Următorii lui. Vestirea poporului. Facerea corabiei. Potopul se începe. Potopul se sfârșește. Avraam primește în curtoal seu pe ingeri, care îl făgăduiesc fiu din Sara și îi descorepe perirea Sodomei. Isav și Iacob. Căsătoria lui Iacob. Iosif din pînă se vînde de frații săi. Iosif prin tăcuirea visurilor lui Faraon se înalță la cîstea de Voevod. Căsătoria lui Iacob în Egipt la final său Iosif.

II. *A doua carte a lui Moise. Ezire.* Nașterea creșterea, fuga și căsătoria lui Moise. Așezarea mîie, lui Paștelor. Moartea celor întări nascuți, începutul esiriei. Săvârșirea esiriei. Perirea egiptenilor în mareea roșie. Moise primește sfîntele zece porunci ale lui Dumnezeu. Intocmirea meseriașilor. Serbarea Sâmbetei. Tablele legii.

III. *A treia carte a lui Moise. Leviticon.* Sfîntirea preotilor. Tăcuirea celor zece porunci și a altor legi.

IV. *A patra carte a lui Moise. Numerile.* Vălăim vrea să blaseme pe Israeliteni. Asina lui vorbește. Legea despre bunurile de moștenire. Iisus Navi se punte în locul lui Moise povătitor poporului.

V. *A cincea carte a lui Moise. A doua lege.* Repetarea celor zece porunci ale lui Dumnezeu. Moise predă direcțoria sa, și așază pe Iisus fiul lui Navi în locul său. Moartea lui Moise și ce urmează după aceea.

VI. *Cartea lui Iisus Navi.* Israel trece cu urme neudate prin Iordan. Cuprinderea și risipirea cetății Ierihonului.

VII. *Cartea judecătorilor lui Israel.* Vitejia prorociei Deborei, a lui Varac și a lui Iai. Invincerea lui Gedeon asupra lui Madiam. Vitejia, nunta și găcirea lui Samson.

VIII. *Cartea I-a a împăraților.* Înălțarea lui Samuil. Moartea lui Eli și a fiilor lui. Ungerea lui Saul de împărat. Lupta lui David cu uriașul Goliat.

IX. *Cartea II-a a împăraților.* Ungerea lui David de împărat.

X. *Cartea III-a a împăraților.* Căsătoria, rugăciunea și judecata lui Solomon. Biserica lui Solomon. Ilie ucide pe preotul lui Vasili.

XI. *Cartea IV-a a împăraților.* Cele cinci minuni ale lui Elișeu. Neaman se curăță de boala.

XII. *Cartea lui Iov.* Nenorocirea și răbdarea lui Iov.

XIII. *Psaltirea.* Cântarea lui David când a scăpat din mâna lui Saul.

XIV. *Filodelui Solomon.* Lauda înțelepciunii în viața omenească. Lauda mulierii muncitoare.

XV. *Eclesiastul lui Solomon.* Toate și au vremea lor. Mijoacele fericirei

XVI. *Eremia.* Vedenia despre smochine.

XVII. *Daniel.* Daniel tăcuște visul lui Navuhodonosor. Scăparea din groapa leilor.

XVIII. *Prorocul Iona.* Chemarea, neascultarea și pedeapsa lui Iona. Rugăciunea lui Iona pentru scăpare.

XIX. *Torie.* Rugăciunea bătrânelui Tovie, a Sarei și ascultarea rugăciunii lor. Voia din urmă a lui Tovie și sfântuirea către fiul său.

XX. *Iudita.* Iudita îndemn și bunul sfat al Iudei către batănușii poporului. Tăierea capului lui Oifern. Mutătarea Iuditei și a poporului ei.

XXI. *Cartea înțelepciunii lui Solomon.* Rugăciunea către Dumnezeu pentru înțelepciune.

XXII. *Cartea înțelepciunii lui Iisus fiului lui Sirach.* Despre ascultarea pruncilor către părinți, și despre adevarata smerenie. Lauda femeilor bune, și mustrarea celor rele.

XXIII. *Cărțile Macaveilor.* Despre nedumeneirea și tiraniei lui Antioch. Despre statornicia celor șapte frați Macavei și a mamei lor.

**B. Testamentul nou.**

Nasterea lui Ioan Botezătorul. Bunăvestirea Nasterea lui Iisus. Intimpinarea Domnului. Magia dela răsărit. Fuga în Egipt. Botezul lui Iisus. Îspirea lui Iacob. Nunta din Canna. Samarineanca la puțul lui Iacob. Slăbănoșul delă lacul Viteză. Cuvântarea de pe munte. Invierea înțărului din Nain. Invierea ieiului lui Iair. Schimbarea la față. Vindecarea orbului din naștere. Samarineanul cel îndurat. Cina cea mare. Fiul cel rătăcit. Bogatul și Lazăr, cel sărac. Vameșul și Fariseul. Zacheu Vameșul. Filerii văduvei. Pilda Sămănătorului. Invierea lui Lazăr. Intrarea în Ierusalim. Cina cea de taină. Iisus în grădina Getsiman, Iisus înmormântarea lui Iisus.

Se află de vânzare la Libraria arhiepiscopală, și se vinde legată solid și frumos cu 2 cor. + 20 bani.

Revăzătorilor li se dă rabat 15%.

In editura comisiunii administrative a tipografiei arhiepiscopală, în traducere română nească, făcută de dl Teodor V. Păcătan, redactorul "Telegrafului Român" a apărut

**Evangelia ca bază a vieții,**

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizației. Educarea voinei în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangeliei. Impărtășia lui Dumnezeu.*

Se află în depozit spre vânzare la Libraria arhiepiscopală din Sibiu. Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 5 fileri porto postal.

Revăzătorilor li se dă 20% rabat.

**▲ apărut:**

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhiepiscopală

**Rânduiala Liturgiei****și****Carte de rugăciune**

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineată; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Milostivă Dumnezeule” etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciunile înainte de împărtășirea cu s. cuminecătăru ale marelui Vasile și Ioan Gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminecătăru; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitei crucii.

Se află în deposit spre vânzare la Libraria arhiepiscopală, și se vinde legată solid și cu gust, în coloare roșie, cu **40 fileri.**

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revăzătorilor li se dă rabat **20%.**

**A apărut**

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhiepiscopală

**Acaftistul**

Preșinței Născătoarei de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu binecuvântarea Inalt Preașfințitului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop-mitropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

In aceasta ediție augmentată, (471 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seara și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezești Liturgii. Canon de pocăință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai nainte de Ispovedanie. Invățătură pentru Ispovedanie. Rugăciunile sfintei cuminecătăru. Rugăciunile după sfânta cuminecătăru. Rugăciune din toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canon de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciunea de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Acaftistul preasfințitei de Dumnezeu Născătoare. Canon de multămită către preasfințita Născătoare de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Cinstiul Paracris al preasfințitei Născătoarei de Dumnezeu. Canon de rugăciune către Ingerul păzitorul vieții omului. Canonul de rugăciune ce se cântă către toate puterile ceresti și către toți săinții. Rugăciunile mesei. Rugăciune la deosebite ocazii. Culegere de rugăciuni la felurite întâmplări. Sinaxarii pentru tot anul. Păscalia până la anul 1960 cu explicație.

Se află în depozit spre vânzare la Libraria arhiepiscopală, și se vinde legată solid și cu gust, în coloare roșie, cu **1 cor. 60 fil.** Revăzătorilor li se dă **25% rabat.**

Tipărit pe hârtie fină, se vinde cu prețul de **1 cor. 80 fil.**

**▲ apărut**

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhiepiscopală

**Psaltirea bogată**

tipărită în zilele Prefañătului împărat și rege Francisc Iosif I, sub îngrijirea și binecuvântarea Inalt Preașfințitului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transil